

Konrad Paduszek

"The Secret History of MI6", Keith Jeffery, Nowy Jork 2010 : [recenzja]

Przegląd Historyczno-Wojskowy 12 (63)/1 (234), 200

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Keith Jeffery, *The Secret History of MI6*,
Nowy Jork 2010.

Książka opisuje pięćdziesiąt lat działalności brytyjskiej służby wywiadowczej (MI-6) od jej powołania w 1909 r. do rozpoczęcia „zimnej wojny” w 1949 r. Monografia została opublikowana pod patronatem szefostwa służby z okazji 100. rocznicy powstania wywiadu Wielkiej Brytanii. Rok wcześniej opublikowano historię brytyjskiego kontrwywiadu (MI-5) – *Defend the Realm. The Authorized History of MI5* (Nowy Jork 2009). Obydwie książki są obecnie oficjalną wykładnią dziejów brytyjskich służb informacyjnych w pierwszej połowie XX w.

Autor monografii, Keith Jeffery, profesor historii w Queen’s University w Belfaście, przez cztery i pół roku prowadził kwerendę w archiwum MI-6. Uzyskał dostęp do niejawnych źródeł, niezwykle rzadko udostępnianych historykom. Bez wątplenia jest to największa zaleta książki, choć należy przypuszczać, że autorowi udostępniono jedynie część zasobu archiwalnego, a książka przed opublikowaniem została „ocenzurowana” przez patrona publikacji – MI-6. Z tego powodu źródła informacji wywiadu brytyjskiego wymienione w tekście zwykle są anonimizowane. Mimo że od czasu opisanych wydarzeń nieraz upłynęło niemal 100 lat, autor podał jedynie kryptonimy źródeł informacji, natomiast dane osobowe oficerów MI-6 zostały w pełni ujawnione.

Książka prezentuje chronologicznie dzieje służby. Najwięcej miejsca poświęcono okresowi II wojny światowej. Autor opisał przede wszystkim działalność wywiadu – cele operacji zagranicznych w poszczególnych okresach oraz metody i formy pracy, mniej miejsca pozostawił na zagadnienia dotyczące organizacji służby i kadry wywiadu.

Z całą pewnością polskiego czytelnika zainteresują fragmenty książki poświęcone działalności MI-6 w Europie Środkowej przed 1939 r. i w czasie II wojny światowej. W pracy można odnaleźć wiele przyczynków dotyczących działalności Brytyjczyków w Polsce i dotyczących spraw polskich np. informacje o oficerach kierujących stacją MI-6 w Warszawie, kontaktach z polskim wywiadem przed wojną i współpracy w czasie jej trwania, opiniach formułowanych w Londynie o polityce Niemiec i Związku Sowieckiego. Autor stara się zachować obiektywizm i omawia zarówno sukcesy, jak i porażki brytyjskiej służby wywiadowczej. *Nota bene* MI-6 zlekceważył napływające od marca 1939 r. informacje o możliwości zawarcia porozumienia między Berlinem a Moskwą.

Praca przygotowana na podstawie szerokiej kwerendy archiwalnej jest jednym z ważniejszych wydawnictw dotyczących dziejów MI-6.

Konrad Paduszek

* * *